

GLASILO DELAVCEV TOSAME

Tosama

IZHAJA OD OKTOBRA 1965 · ŠT. 8 · AVGUST 1988 · LETO XXIII

Delo krepi telo in dušo

Skupinica pridnih počitniških moči v skladišču z dvema »veteranoma«.

Delovni utrip

Šolarji o počitniškem delu

NE LE ZABAVA, TUDI DELO SO POČITNICE!

Vesna Žužek, Mateja Kurnik, Andreja Hribar

Mateja Jere, Mojca Pengov

Franci Jerin

Počitnice so za šolarje, ki so skozi celo leto vajeni hitrega, včasih tudi napetega šolskega tempa, resnično dobrodošle. Nekateri jih preživijo v lenarjenju, drugi v zabavi in potovanjih, tisti pa, ki mislijo, da ne eno ne drugo »ne znese«, preskušajo svoje moči v delovnem ritmu od šestih do dveh. Da, uganili ste: govorimo o dijakih in študentih, ki si v TOSAMI služijo svoj počitniški dinar.

Za **DRAGICO PERVINŠEK** so to zadnje počitnice. Končala je srednjo tekstilno šolo in se bo v kratkem zaposlila v lukoviški Mojci. V Tosami je že tretje počitnice, to pot v sanitetni konfekciji, spoznala pa je že tudi otroško konfekcijo in filtre. Dragica počitniško delo pomeni predvsem zaslužek, ki bi lahko bil - povedano mimogrede - boljši.

Na počitniškem delu so tudi učenci, ki so končali osemletko, šolanja pa ne name ravajo nadaljevati. Mednje sodi tudi **FRANCI JERIN**, ki upa, da bo po končanem počitniškem delu lahko za stalno ostal pri nas. Dela v sanitetni konfekciji in se

prav dobro počuti med sodelavkami, s katerimi se dobro razume.

MARJETA PIRNAT je končala drugi letnik tekstilne šole v Ljubljani. Pri nas je že tretjič, tako da je na osemurni tempo že navajena. Delo pri stroju je sicer enolično, a Marjeta misli, da bi se ga sčasoma navedila, tako kot so se ga morale stalno zaposlene delavke. Za počitniško delo se je odločila predvsem zaradi denarja, malo pa tudi zato, da bi spoznala delo v tovarni. Glede na nabrane izkušnje pravi, da tega dela nihče, kdor ga ne poskusi, ne more ceniti.

JASNA KOPUŠAR je na počitniškem delu prvič. Dela pri stroju za izdelavo hlačk, kjer je treba osem ur stati. Zaradi tega so jo prve dni noge močno bolele, bila je utrujena. Občuduje sodelavke, da s tako lahkoto in dobro voljo opravljajo svoje delo. Jasno je v proizvodnjo prignala radovednost, seveda pa tudi želja po zaslužku, ki ga bo porabila za počitnice in garderobo. Kljub začetnim težavam z utrujenostjo

bo Jasna tudi v bodoče del počitnic izkoristila za delo.

Za mizo so pridno zlagale otroške majčke **ANDREJA HRIBAR**, ki obiskuje agroživilsko šolo, **MATEJA KURNIK**, dijakinja srednje farmacevtske šole, **VEŠNA ŽUŽEK**, ki obiskuje tekstilno šolo, **MOJCA PENGOV**, ki je končala srednjo naravoslovno šolo in bo nadaljevala šolanje na ekonomski fakulteti in **MATEJA JERE**, dijakinja usnjarske šole. Delajo že

od 1. julija in ne morejo skriti želje, da bi čas, ki so ga namenile počitniškemu delu, hitro minil. Menijo, da je delo zaradi svoje enoličnosti ubijajoče in se čudijo dekletom, ki zdržijo pri takem delu celo življenje. En mesec že še gre, več pa ...

Za počitniško delo so se odločile zato, da preženejo dolgčas, pa tudi zaradi zaslužka.

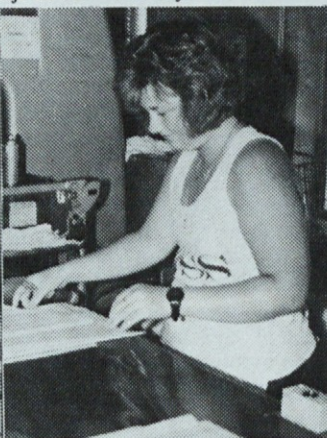
URŠKA PEVC pomaga poenterkama v mikalnici. Trenutno sta obe na dopustu, tako da je Urška sama, opravlja pa lažja dela. S počitniškim delom je začela konec junija, takoj po zaključku šole in bo delala do 15. avgusta. Vmes je že bila na morju, prisluženi denar pa bo namenila maturantskem izletu, ki jo čaka.

Urški se počitniško delo zdi koristno; sama pravi, da doma ne bi imela kaj početi, zato se je odločila prosti čas koristno izrabiti.

Vsem šolarjem, ki so na počitniškem delu v TOSAMI, želimo pri nas čim prijetnejše počutje in vesel preostanek počitnic. Drugo leto pa morda na svidenje...

Dragica Pervinšek

Marjeta Pirnat

Jasna Kopušar

Urška Pevc

Proizvodnja

Pogovor z dr. Košorokom o uporabi naših medicinskih izdelkov

SKRB ZA POČUTJE BOLNIKOV

Pred kratkim je bila v Rogaški Slatini predstavitev medicinskih sredstev, med njimi tudi naših izdelkov - urinskih vrečk in Virkol vrečk za izpeljavo v črevo. Sejem ali bolje rečeno: srečanje je imelo namen predstaviti trgovskim potnikom manj znane medicinske pripomočke. Naše izdelke je predstavil dr. Pavle Košorok, s katerim sem se te dni imela priložnost pogovarjati o težavah vpeljevanja novosti v medicinskem svetu. Dr. Košorok nastopa v vlogi svetovalca pri izpopolnjevanju naših medicinskih izdelkov, saj pri svojem delu, ko se praktično srečuje z uporabniki naših izdelkov, opazi pomanjkljivosti in predlaga izboljšanje.

»Včasih je vpeljevanje novih izdelkov izredno težko. Ravno pri Virkolu se srečujem z dejstvom, da tako bolniki kot zdravniki in ostalo medicinsko osebje o izdelku premalo vedo. Dobro so poznani uvoženi tovrstni izdelki, ki so bolnikom sorazmerno lahko dostopni. Mislim pa, da bi z nekaterimi izboljšavami Tosamin Virkol bil enako dober. Ravno v tem času se z razvojnimi službami, konkretno s Francem Cerarjem, dogovarjamo za nekatere izboljšave (glede uporabe materialov, poimenovanja, tehničnih rešitev). Naš cilj je seveda čimboljše počutje bolnikov. Vzporedno s tem pa je treba skrbeti tudi za osveščanje bolnikov. Mislim, da del te naloge uspešno opravlja že društvo bolnikov z izpeljanim črevesom, katerega predsednica je Nevenka Grašner, sedež društva pa je v Mariboru, Sodna ulica 13. Naj opozorim še na TV

oddajo Ko še ni bilo, ki bo v septembru in bo predstavila bolnike, ki uporabljajo izdelke o katerih govorimo.«

Poleg navedenega pa dr. Košorok dela na raziskovalni nalogi z naslovom Razvoj zaklopke za kontrolo izločanja blata in nogo izpeljanega črevesa, katere financer sta Občinska raziskovalna skupnost in TOSAMA. Rezultat naloge naj bi pomagal bolnikom z izpeljanim črevesom, ki po operaciji potrebujejo ustrezno rehabilitacijo. Obstoječi način nege imajo svoje pomanjkljivosti, bolniki pripomočke uporabljajo kombinirano, glede na situacijo, letni čas, spremembe v prebavi. Do sedaj uporabljena sredstva so predvsem zbiralne samolepilne vrečke in irigacija (samoklistiranje). Nov pripomoček, ki je predmet omenjene raziskovalne naloge, bi bil vstavljen skozi izpeljano črevo, tako da bi notranji obroč »sedel« na trebušno steno z notranje strani. S tem bi se izognili poškodbam kože, ki je pri uporabi sedanjih sredstev pogosta.

Poskusi se zaenkrat opravljajo le na živalih. Treba je najti najprimernejše materiale in najbolj funkcionalno obliko proteze.

Prav gotovo bodo izsledki v veliko korist bolnikom. Dr. Košorok v svoji predanosti raziskavi namenja velik del svojega časa in sam opravlja poskuse tako pri izdelavi zdravstvenega pripomočka kot pri njegovi uporabi. Pri svojem delu se srečuje tudi s težavami, ki pa jih bo - o tem smo prepričani - uspešno prebrodil.

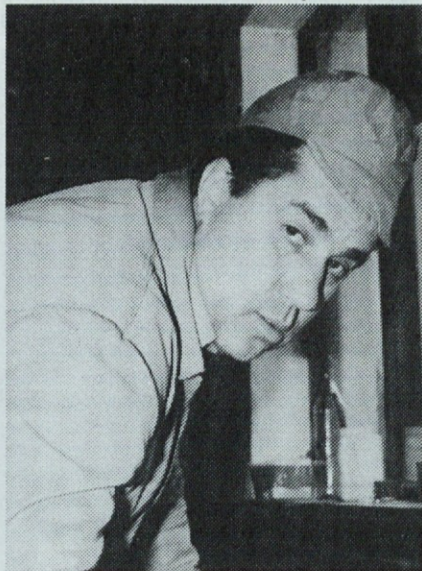
Delovni dogovor med dr. Košorokom in tov. Cerarjem

Letovanje

Oskrbniško delo ni vedno z rožicami postlano

Pred nedavnim me je pot zanesla k STANETU KLOPČIČU, ki je mnogim bolj poznan kot oskrbnik na Veliki planini. Z njim sem spregovorila nekaj besed o njegovem delu - to je oskrbovanje planinskih počitniških hišic.

Stane Klopčič je naravi predan z vsem srcem in vso dušo, zato z veseljem opravlja oskrbniško delo, kateremu pa je včasih dodan tudi grenak priokus. To se nanaša predvsem na čiščenje in vzdrževanje hišice, ko so v njej stanovalci, ki se ne zavedajo, da je hišica last vseh, in da je mačehovsko ravnanje z njo zelo nepošteno. Oskrbnik se je potožil predvsem nad vzdrževanjem sanitarij, saj stanovalci v straniščno školjko mečejo prav vse, od polivinilastih vrečk do ogromnih kosov gaze. Odstranjevanje teh odpadkov, ki sodijo v smetnjak, prav gotovo ni lahko delo - prav nasprotno. Da so to odstranili, so se prav vsi (mi-

slim, oskrbnik in ostali sodelavci) močno prepotili. Negospodarno pa postopajo lastniki tudi s plinom in drvni, a se pri tem ne vprašajo, kako in na kakšen način oskrbnik pripelje plinsko bombo do hišice ne glede na vreme, pa naj bo to poletna vročina ali večmetrski sneg pozimi. A le ni vse tako črno. Stane pozabi na vse tegobe in probleme, ki ga pestijo ob njegovem delu, ko gleda zadovoljne obraze svojih sodelavcev, ko se vračajo v dolino.

Ob koncu pogovora sem se Stanetu zahvalila za njegovo delo in trud, ob tem pa ne pozabljam na vse druge, ki prav tako skrbijo za red in vzdrževanje naših planinskih kočic.

Jana

Novi obrazi

Spoznajmo naše nove sodelavce

Delovna sredina je najpomembnejša

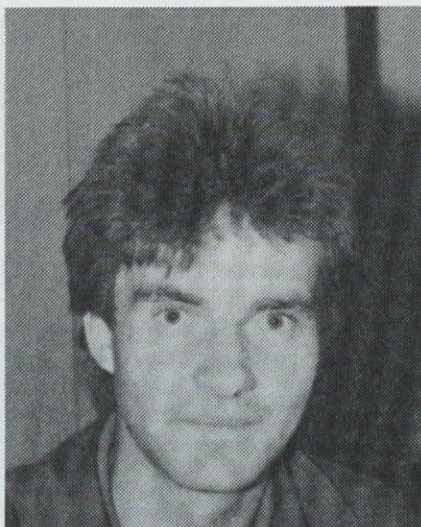
V tej številki smo se odločili predstaviti nove sodelavce, ki jih nekatere že dalj časa, druge pa manj-srečujemo pri svojem delu, v oddelku, na tovarniškem dvorišču. Nekateri imajo za sabo že bogate delovne izkušnje in prihajajo iz drugih delovnih organizacij, spet drugi pa so v TOSAMO prišli takoj iz šole. Gotovo pa je srečanje z novo delovno sredino za vsakega posameznika posebna izkušnja, delno prepreka, ki jo je treba prekoračiti in se vživeti. Kako hitro pa se to zgodi, je seveda odvisno tudi od sodelavcev.

Za **KAROLINO OGOREVC** je zaposlitev v Tosami prva. Kot sama pove, si je tu vedno želela delati - TOSAMO je spoznala najprej preko mame (kdo le ne pozna naše Ivanke!), kasneje pa si je s počitniškim delom v naši delovni organizaciji rada prislužila kak dinar.

Karolina je v Tosami pričela delati kot pomočnica v blagajni, po opravljenem pripravnem izpitu pa opravlja dela tajnice ekonomsko računovodskega sektorja. Delo ji je zelo všeč in pravi, da ga ne bi zamenjala za nič na svetu.

MATJAŽ ČEVKA je še pripravnik. Končal je srednjo strojno-tehnično šolo, odslužil vojaščino, potem pa se je zaposlil - bolj priložnostno - pri nekem obrtniku. V TOSAMO se je javil na razpis za vodjo izmene v mikalnici. V dveh mesecih - pri nas je od 1. junija - se je že dobro spoznal

z delom. V veliko pomoč so mu bili sodelavci in vodja oddelka. Matjaž je spoznal, da je delo z ljudmi prijetno, a nikakor ne enostavno, zato ve, da je delo lahko uspešno le ob sodelovanju vseh sodelavcev. Kljub temu, da je mikalnica najštevilnejši oddelk v TOSAMI, doslej Matjaž še ni naletel na težave in upa, da bo tako ostalo še naprej.

Upokojeno vodjo saldakov Vero Grajzer je nadomestila nova sodelavka **FANI BARLIČ**, ki se je bralcem »TOSAME« takole predstavila:

»Po končani srednji šoli sem se zaposlila v NAPREDKU v Domžalah, v računovodstvu, kjer sem opravljala enaka dela, kot sedaj. Tu sem ostala deset let.

Pred dobrim letom sem se odločila, ker imamo doma obrt, kmetijo, imam dva otroka, v starosti 8 in 10 let, da z delom v Napredku preneham. Živim v Kranjem Brdu nad Krašnjo in sem veliko časa izgubila na poti v službo in domov.

Vendar, kljub obilici dela in obveznostim, nisem dolgo zdržala doma, želela sem se ponovno zaposliti in svoje znanje in izkušnje koristno uporabiti.

Javila sem se na razpis v Tosami, bila sprejeta in tako sem zdaj med vami. V ko-

lektiv sem se hitro vživela, saj so sodelavke prijetne in tovariške, delo pa mi je poznano in mi ne dela problemov.

Nekoliko težav sem na začetku imela z novim »režimom« prihoda na delo, saj sem bila navajena na premakljiv delovni čas. Na delo moram nekoliko prej, a sem se tudi na to spremembo že privadila.

Toliko je na kratko povedala Fani, prijetna, nasmejana sodelavka, ki ji želimo, da bi se še naprej dobro počutila v novi sredini in dodeljene naloge uspešno opravljala.

STANKA ŠKRJANC je pri nas že eno leto. Pred tem je bila zaposlena na Inštitutu biotehnične fakultete, kjer je delala pri eksperimentaciji živalskih poskusov. Pravi, da se nikdar ni mogla privaditi poskusom z mišmi in podganami in da si je vedno želela priti v tovarno. Zato je bila še toliko bolj vesela, da je bila sprejeta v Tosamo. Zdaj dela pri medfazni kontroli vate in gaze ter kontroli končnih izdelkov. V laboratoriju ji je zelo všeč, saj je delo kontrolorja zanimivo, kljub temu, da zahteva natančnost in včasih pride tudi do težav, če je treba zaustaviti delo v oddelku.

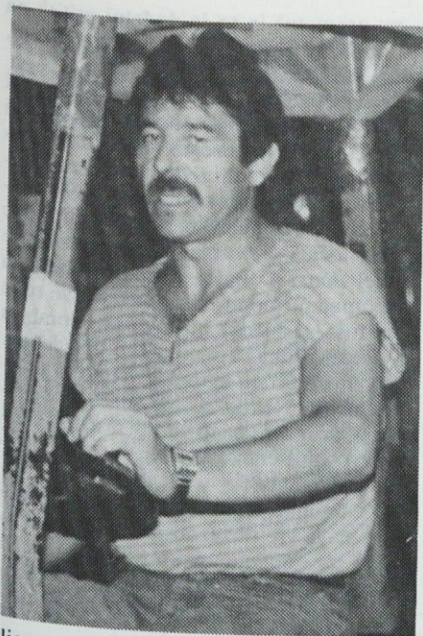
Stanka se je v Tosami že dobro vživela, pri vpeljevanju v delo so ji sodelavke veliko pomagale, prav tako pa so jo tudi kot delovna sredina lepo sprejele.

»V Tosami sem zaposlen od 16. novembra 1987.

Prihajam iz Mengša, kjer sem enajst let delal v tovarni glasbil »MELODIJA«. Tam sem bil najprej vzdrževalec, kasneje pa šofer nabavljča. Imel sem res zanimivo delo, žal pa so bili osebni dohodki na zelo nizki ravni, to je bil tudi glavni razlog, da sem zdaj tukaj,« je povedal **DUŠAN ROĐE**.

Kako se razumeš s sodelavci?

»Delo, ki ga opravljam, je sicer zanimivo in precej odgovorno, saj imam opraviti z različnimi materiali visokih vrednosti, kar pa se žal zelo malo upošteva pri ocenjevanju tega delovnega mesta. Mislim, da je delo v skladišču in v zvezi z njim zapostav-

ljeno, saj je dobra in pravočasna priprava materiala osnovni pogoj za nemoten potek proizvodnje. Morda je vzrok tudi to, da smo odmaknjeni na skrajni konec, oziroma »v Dobu«, kot pravimo tukaj. S sodelavci se kar dobro razumem, čeprav včasih pride tudi do »kratnega stika«, vendar to se mi zdi normalno pri delu z ljudmi. Potrebno je več dobre volje, saj tudi sedanje razmere vplivajo na splošno počutje in na njihovo razpoloženje.

Poleg nekaterih drugih stvari, mi je predvsem všeč odnos DO glede dodatnega izobraževanja ob delu. Sem mnenja, da bi morali ljudje stalno dopolnjevati svoje znanje, kajti le tako se bo manjšal naš zaostanek za razvitim svetom in njihovo tehnologijo. Tudi sam sem letos končal študij ob delu, smer strojni tehnik. Ta kvalifikacija za to delovno mesto, ki ga opravljam zdaj, res ni potrebna, vendar upam, da se bodo kasneje pokazale potrebe, kjer bom lahko sodeloval s svojim na novo pridobljenim znanjem.

V zvezi z vprašanjem, kaj bi se dalo popraviti oz. napraviti, lahko izrazim samo željo po boljših pogojih dela, kot je na primer prostorska stiska, skupno reševanje problemov... Mislim, da bomo tudi te stvari rešili s skupnimi močmi in z malo več poslušanja za naše delo.

VINKO ZALOKAR je zapolnil delovno mesto sodelavca, ki je odšel v pokoj. Prihaja iz SCT-ja, kjer je vodil koordinacijo transporta.

»Kakšni so bili vzroki, da si se odločil zamenjati delovno organizacijo?« »Samo bližina«, pravi Vinko, »drugih vzrokov nisem imel, da bi menjal firmo po 25-ih letih dela.«

»Zdaj, ko si že nekaj časa na tem delovnem mestu, povej, v kakšnem stanju se nahaja naš vozni park?«

»Mislim moram na obnovo lastnega voznega parka, ker bomo v nasprotnem kaj

malu ostali brez potrebnih kapacitet.«

Transportni stroški predstavljajo velik delež, kaj bi svetoval, da bi bili le-ti čim nižji, oz. transportne kapacitete najracionalnejše izkoriščene?

»Najprej bi morali izkoristiti povratne vožnje, torej naše izdelke odpeljemo do kupca, od dobavitelja pa pripeljemo repromaterial. Vendar bi nam bili potrebni za tak transport kamioni z večjo tonažo - saj so daljše vožnje rentabilne le s tovarnjaki nosilnosti na 7 ton.«

Koliko odstotkov potreb po transportu pokrivamo z lastnimi vozili?

»Slišati je malce čudno, pa je res, le z nekaj odstotki, največ do 7, bi rekel.«

Ali je najemanje vozil prek kooperantov in transportnih podjetij rentabilno?

»No, ker potrebe iz dneva v dan nihajo, bi bilo povečanje lastnih kapacitet nekoristno, seveda, razen obnove voznega parka in nabave nekaj tovarnjakov z večjo tonažo.«

Toliko je na kratko povedal VINKO - novi vodja transportne službe o svojih dosedanjih zapažanjih.

Želi si le, da bi delo potekalo tako tekoče kot sedaj, da bi s sodelavci vedno našli skupni interes in rešitve in uspeh ne bo izostal.

V to smo prepričani in pridružujemo se njegovim mislim in željam - pa srečno tudi naprej!

ROBERTA BRINŠEK je po poklicu tekstilni tehnik, dela pa kot fizikalni kontrolor v fizikalnem laboratoriju. Roberta dela v svojem poklicu ni dobila, zato je pred prihodom v Tosama delala kot šivilja v Labodu - Tip-top v Ljubljani. Delo v laboratoriju ji je zelo všeč, čeprav se doslej z njim - razen v šoli - še ni srečala. Praksa pa je seveda drugačna od teorije.

Roberta upa, da ji gre delo dobro od rok, seveda pa bi več lahko povedala njena šefinja. Sama ima občutek, da je začetek dober, prvi vtisi o Tosami so ugodni; ljudi še ne pozna, razen tistih, s katerimi ima delovne stike. Včasih prihaja tudi do neprijetnih situacij, saj kontrolor v oddelku

ni vedno dobrodošel, a Roberta ve, da brez tega ne gre.

MARJAN KOPRIVŠEK je prišel v delovno organizacijo TOSAMA 4. 1. 1988.

Prej sem delal v Metalki; leta 1971, kot trgovski vajenec, leta 1974 pa sem pričel delati kot trgovski pomočnik. Da sem se odločil za delo v TOSAMI, me je privlačilo predvsem dopoldansko delo in bližina zaposlitve.

Z delom sem zaenkrat še kar zadovoljen, le malo me moti izoliranost, ker nimam več toliko kontaktov z ljudmi. Temu se človek malo težje privadi, ker sem le precej let delal v trgovini.

Velika je razlika med delom v trgovini in tovarni, vendar pa ima vsako delo svoje slabe in dobre lastnosti.

Moti me to, da skladišče ni funkcionalno urejeno, da nima pokritega prostora za razkladanje blaga. Pozimi pa imamo v skladišču strahoten mraz. ☹

TOSAMA

Aktualno

Razmišljanje o sedanjem gospodarskem trenutku

SO NIZKE »PLAČE« RES IZHOD IZ KRIZE?!

Res so burni časi. Vesti o stavkah, ki dobivajo čedalje bolj razredni značaj; delavec - država - lastnik kapitala. Ta relacija vedno bolj prihaja do veljave. Ljudje pač različno gledamo na stvarnost. Tudi sam »na glas« razmišljam o občutljivi zadevi - o osebnih dohodkih. Nikakor mi ni jasno in mi nemara nikdar ne bo, da je mogoče s ceno delovne sile (beri nizkimi plačami), rešiti nastali Yu položaj. Ob sprejemanju »majskih« ukrepov so vladni predstavniki povedali, da je jugoslovanska produktivnost 80 % glede na povprečje zahoda. Če bi enostransko gledali, bi smele biti tudi plače 80 % glede na zahod. Toda plače so samo 20 % (zdaj gotovo že manj). Predpostavljam, da je v obeh primerih »pokrita« skupna (zdravstvo, šolstvo) in splošna (delovanje države) poraba.

Nekaj je za nas nemara jasno - izredno razvita sisomanija, sestankomanija. Tako, da na 100 proizvodnih delavcev pride 43 t. i. družbene režije. To stane! V ZRN je ta številka 22 in na Japonskem celo 11! Torej če teh ljudi pobere še 20 % OD, je to šele 40 % plače zahoda. Kaj pa 40 %? To gre - nekam?! Vemo, da za predrugačenje (prestrukturiranje) proizvodnje ni denarja. Odgovor je samo eden - 40 % gre za vračilo dolgov v tujino, za kritje Agrokomercer (in ostalih menic, ki povzročajo nelikvidnost) in Fenijev in za - ... iade in druge neproduktivne namene. Z eno besedo, z nizkimi plačami že plačujemo delež stabilizacije približno vsi. (Ta »vsi« je pa tako in tako relativen pojem). Do sem, in

res samo do sem, bi bilo nekako razumljivo.

Ob zadnjem plesu, cen, ob t.i. zamrznitvi plač, kar z zveznega nivoja - pa se moje razumevanje neha. Nočem prilivati olja na ogenj, obregam se samo ob dejstva. Obesili so nam še večje participacije v zdravstvu, krčenje programov je na vidiku. Enako je v šolstvu, kjer bi s »plačevanjem« šolnin celo kršili ustavno načelo o brezplačni (!) šoli. Reže se pri kulturi, športu... To je vendar dodatni pritisk na standard, na tisto, kar (če) ostane pri pokrivanju življenjskih in življenju potrebnih dobrin. Torej realni zaslužek drsi na 10 % zahoda, če ne celo bolj. To je vredno razumskega premisleka.

Kaj pravzaprav vse to pomeni:

1. Kupovanje cenениh dobrin, ki so po pravilu slabše kvalitete. Torej ne bo pogojev na domačem trgu za prodajo kvalitetnih proizvodov z višjo stopnjo znanja, kar je pravzaprav želja. Torej bo tudi trg v stagnaciji (to se že vidi), industrijska proizvodnja bo še naprej pešala, ker pač v izvoz vsi ne moremo. Proizvodnja cenениh izdelkov pomeni nizek zaslužek, zaradi tega so nizki osebni dohodki in - krog je zaprt.
2. Še naprej gojimo »fetiš« ročnega dela - torej fizičnega in zanemarjamo tisto umsko visoko produktivno v idejah in smelih korakih za bodočnost. Ceneni izdelki pomenijo nizko akumulacijo in iz tega kroga bo težko uresničljiva še tako dobra zamisel in ideja. Seveda mislim razvoj s svojimi lastnimi sredstvi, ker so krediti nedosegljivi zaradi visokih obresti, poleg tega pa gredo ti razvojni programi skozi številne filtre z vsemi soglasji vred.
3. Nizki osebni dohodki iz delovnega razmerja silijo ljudi k drugim oblikam zaslužka. Ne samo tiste klasične z lastnim delom pri zidavi hiše, ohišnico, tudi druge nelegalne ali pollegalne oblike dela in iskanja zaslužka. Tako pač delavec ni tistih osem ur skoncentriran na osnovno delo v DO, temveč ono drugo. To povzroča »počivanje«, ali zaradi preutrujenosti ne dosega željenih rezultatov. Tako pride tudi do nesreč (tudi

v prometu) in to je dodatni pritisk na družbo v drugih oblikah (zdravljenje, rehabilitacija).

4. Rojevanje »socialnih programov«, ki jih zahtevajo nizki OD, za tiste, ki si nočejo ali ne morejo s »popoldanskim« zaslužkom urediti življenje znošno. Programi zahtevajo merila, štabe za preverjanje, usklajevanje ter dodeljevanje pomoči. Vsa ta organizacija tudi pobere del denarja. Poleg tega taka socialna pomoč navadno ne pride v prave roke (»fuš« zaslužek) in možnost zlorab je precej velika. To je eden od pogledov. Po drugi strani je to drugo ime za uravnilovko. Nekdo si sam plača stanovanje, drugemu pa to naredi družba - obema ostane enako za življenje. Torej, zaslužita enako!

Stimulacija in pol za tistega, ki še poravnava vse obveznosti do družbe! Poleg tega obema enako (ali višjega OD še bolj), odtegnejo za oblikovanje sklada pomoči. Menda je jasno, da vsa logika odpove.

5. Sedanje stanje pomeni povečano razslojevanje ali socialno diferenciacijo. Bogati še bolj bogatijo, revni postajajo še revnejši. Pri limitiranju OD in pri povečanju deleža za zdravstvo, šolstvo in še kaj, se bo zdravil tisti, ki še ima denar, šolal tisti, ki to zmore, itd. To pa je precejšen odklon od socializma, kjer naj bi imeli vsi enak start v življenje, kasneje pa po svojih sposobnostih. Bojim se, da bo ta start ravno za našo mladino hudo ogrožen.
6. Delavci pred odhodom v pokoj tudi malo razmišljajo. Nizki OD bodo osnova temu primernim pokojninam. Tako bodo, se zdi, plačevali »ceh« še z »minulim delom«. O tem, kot da nihče noče razmišljati v naši ljubi sedanosti.

Lepo bi bilo, če bi kdo te teze strokovno potrdil ali zavrnil. Toda dejstva ostajajo. Reševanje gospodarskih težav na tak način si je že marsikje polomilo zobe. In tudi vprašati se je vredno ali ni to kakšna »zgredena investicija«. Ko je ljudem vsega dovolj, ko praktično nimajo česa izgubiti, takrat počne v obliki stavke, lahko pa še kako drugače. Stanje apatije, vdanosti v usodo in nemoč karkoli spremeniti še ni bilo nikoli gibalo napredka.

Vsem nam je jasno, da bo iz krize treba, toda breme naj vendar nosimo vsi, najprej pa tisti, ki nas je v to spravil - država! Zapišimo pipice čisto pri vsem, najbolj pri »raji«, samo pri »budžetu« ni videti zamaška. Kaj pa bi pomenilo skrajšati vojaški rok na 6 - 9 mesecev? (Da mi kdo ne obesi napada na JLA!). Ukiniti razne koordinacije, prevetrili razne zavode, institute, ki so včasih tudi sami sebi namen. **Kaj je družbeno koristno?** Zadovoljen državljan je najboljša puška - za navzven, pa tudi navznoter. Represivno reševanje sproža konflikte, ki bodo čedalje hujši. Parole ne veljajo več - velja pa standard - kruh naš vsakdanji! ☺

Milan Drčar

Kotiček za upokoјence

UPOKOJITEV

SILVA ŠARC

Ko sva se s SILVO ŠARC srečali na njenem delovnem mestu v otroški konfekciji, je tako hitela s pakiranjem otroških hlačk, da sem že mislila, da s pogovorom ne bo nič. Vendar pa sem hip zatem opazila, da so Silvi z leti gubi prešli v kri in podzavest, tako da med skoraj polurnim kramljanjem niti za trenutek ni zmanjšala delovnega tempa.

Ljudje smo si po naravi različni in tako vsak po svoje sprejemajo dejstvo, da je čas za odhod v pokoj. Nekatere to zelo prizadene, počutijo se odpisane, nepotrebne, ampak Silva med to vrsto ljudi prav gotovo ne spada. Daleč od tega! Njen zdrav odnos do življenja je prav zavidanja vreden. Če bi se vprašali, od kod izhaja njena življenjska modrost, bi težko dobili odgovor, ne da bi pozorno prisluhnili njenim besedam.

V življenju je prav gotovo marsikaj prestala - pa naj bo to v rani mladosti, kot tudi kasneje, ko si je sama začela služiti kruh. Še ne 15 let stara se je že zaposlila v Vati - za njo je torej 35 let dolga delovna doba, ki se je spominja z mešanimi občutki. Pričela je v konfekciji, kasneje pa bila premeščena v tkalnico, na katero ima neprijetne spomine. Sama pravi, da je zanjo bilo delo v tkalnici pravi pekel: pa naj bo to zaradi dela, delovnih pogojev, kot tudi zaradi medsebojnih odnosov. Nelagodno počutje v tkalnici jo je pahnilo celo v bolezen, tako da je bila zanjo edina rešitev premešitev. Zdaj je v otroški konfekciji, kjer se odlično počuti, pet let. Silva je na lastni koži spoznala, koliko človeku pomeni počutje v delovni sredini. Danes je hvaležna sodelavkam v otroški konfekciji za njihovo prijaznost, dobro voljo, s katero jo obdajajo in sploh za celotno vzdušje, ki so ga uspele ustvariti v oddelku.

Silva ima za obdobje, ki prihaja, že dobro izdelan načrt. Nikakor se ne namerava predati malodušju ali pa dolgočasju. Namerava uživati! In čisto prav ima, kajti v življenju se je morala preveč stvarjem odpovedati. Praktično celo življenje je varčevala, da si je kupila in uredila stanovanje. Dolga leta ji je bilo delo edina pomembna stvar v življenju - dokler ni spoznala svojega moža, ki ji je v času njenih stisk stal ob strani in ji pomagal spoznati, da mora človek predvsem sam kaj storiti za svoje počutje. Silva se je počasi iz zamorjene ženske prelevila v človeka, ki zna ceniti življenje in sočloveka. Vzljubila je naravo, z možem veliko pešačita po hribovitih poteh, skupaj z Jurijem Vulkanom in še manjšo družbo je že petkrat prehodila Pot spominov.

Z možem sta se dogovorila, da bosta potem, ko bo Silva upokojena, še več hodila. Dovolj časa bo, da bo dopoldne Silva postorila vse v njunem novem stanovanju, popoldne pa bo samo njuno - izkoristila ga bosta čimbolj prijetno.

Kaj naj bi Silvi ob odhodu zaželeli? Srečo, ki jo uživa, si je priborila sama. Zaželim ji, da bi bila kar najbolj neskaljena in da bi ji kot taka razblinila sence in krivice, ki so jo spremljale skozi življenje.

ALOJZ JUDEŽ

Pisalo se je leto 1945, ko je Lojze prestopil vratarnico še takratne Vate. In tako je vsa ta dolga leta, s prekinitvijo služenja vojaškega roka, do julija letošnjega leta, ostal v današnji TOSAMI.

Z delom je pričel na transportu, in pravi, da je bil to najsrečnejši trenutek v njegovem življenju, ko je dobil delo kot petnajstletni fant, takorekoč bos in brez dinarja v žepu.

Nadalje je bil razporejen v delavnico, kjer so se takrat opravljala vsa pomožna dela.

In kot prizadeven in marljiv fant je kmalu pristal v »kardah« (obrazložitev za mlade delavce - v mikalnici), ki so bile takrat v glavnem namenjene za proizvodnjo vate in higienskih vložkov.

Pridobil si je kvalifikacijo tekstilnega mojstra in svoje znanje pridno uporabljal pri uvajanju mnogih delavcev in se preiz-

kušal na večih, seveda, vedno sodobnejših strojih.

Pravi, da je doživel dvakratno selitev oddelka mikalnice in če ne bi odhajal v pokoj, morda kaj kmalu tudi tretjo, saj so sedanje prostorske razmere za razvoj in širitev že neprimerne.

Lojzeta pa poleg prizadevnega delavca najdemo kot aktivnega gasilca, za kar je že prejel priznanje za 40-letno članstvo; bil je vratar nogometnega moštva »Vata« in ves čas aktiven v različnih samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

Tako je bilo njegovo 40-letno delo v Tosami aktivno, angažiralo je ves njegov prosti čas, saj so povojni časi, časi graditve, potrebovali ustvarjalne in pridne roke. Zato Lojze z veseljem stopa v pokoj, z občutkom, da je nekaj storil za svoj kolektiv.

Kako bo Lojze preživljal prosti čas, ki je dan upokoјencem?

Pravi, da bo gospodinjil, urejal hišo, vrt, saj je ostal za vse sam. A na zdravje tudi ne bo pozabil, saj se bo že konec meseca julija odpravil v toplice.

Hvaležni smo mu za njegovo dolgoletno delo in želimo mu srečno in zdravo uživanje zasluženega pokoja.

MARIJA ČRNIČ

»S takim veseljem, kot sem vstopila pred 18 leti v Tosamo, s takim veseljem danes zapuščam kolektiv, ko sem se starostno upokojila. Delovne dobe nimam dovolj, zaradi dela na domači kmetiji, pozneje, ko sem se poročila in so prišli otroci, pa zaradi varstva otrok. Vendar, ko sem izpolnila pogoj za starostno upokoјitev, sem se takoj odločila, da preneham z delom, saj imam težave s hrbtenico pa tudi mladim, brezposelnim, katerih je vedno več, tako izpraznim mesto. Ves čas sem delala pri mavčevih ovojih, razen v začetku, ko sem bila nekaj mesecev v konfekciji.

Na delo sem hodila z veseljem, samo priznam pa, da sem ob premestitvah na druga dela, kadar je bila taka potreba, šla na delo s težkim srcem. Starejši delavec se težje privaja na drugačne zahtevnosti dela, nisi

več toliko elastičen. Vendar pa sem z dobro voljo in prijetnimi odnosi s sodelavci tudi te težave prebrodila.

Misel, da sem upokojena, da imam pred seboj novo obdobje svojega življenja, me radosti.

Hišna opravila, delo na vrtu, pa pletenje in kvačkanje, mi bodo zapolnjevali prosti čas.

Imam tudi štiri vnuke, ki me pogostokrat obiščejo in s katerimi imam veliko veselja. Tudi mlajšemu sinu bom pomagala

pri gradnji hiše. Kljub tolikim obveznostim ne bom pozabila na Tosamo in na svoje sodelavce. Rada se bom udeleževala srečanj upokojencev, izletov, da bomo obujali spomine na skupaj preživete dni.

Zelim si le, kot vsi ljudje mojih let, da bi mi služilo zdravje in da bi v miru živeli. Vse drugo se uredi, živeti skromno in delovno pa je naša vsakdanja navada.

Mariji želimo, da bi se ji izpolnile vse želje in predvidevanja, ki si jih je zastavila v svojem nadaljnjem življenju. ☺

Spoznavanje novih dežel

AVSTRALIJA - PETI KONTINENT

Avstralija je od Evrope najbolj oddaljen kontinent. Zelo dolgo je ostala nenaseljena, čeprav jo je že leta 1606 odkril Španec Lois Torres. Šele potem, ko je James Cook leta 1770 pristal ob vzhodni avstralski obali (zaliv v sedanjem mestu Sydney) so se začeli počasi naseljevati Angleži. Najprej so pripeljali skupino angleških kaznjencev - leta 1788. Ko so odkrili, da je Avstralija zelo bogata z rudami, so jo začeli množično naseljevati tudi svobodni naseljenci.

Ob prihodu Evropejcev so prvotni prebivalci Avstralije, ki zaradi svojevrstnih telesnih značilnosti in kože temno rjave barve spadajo v posebno skupino, živeli na stopnji kamene dobe. Ukvarjali so se z lo-

je Makedoncev. V Sydneyu vidiš vse narodnosti sveta in čeravno naseljenci rumene rase niso zaželeni, je tudi teh precej. Življenjska raven Avstralcev je zelo visoka. V zadnjih desetih letih se je Avstralija začela hitro razvijati, mesta so zelo urejena, čista.

Mesto Sydney je najbolj moderno in največje mesto v Avstraliji. Široke avenije in okrogle stolpnice so značilne za mesto, ki se je v zadnjih letih močno razvilo.

Operna hiša je ponos prebivalcev Avstralije. Gradnja opere se je začela leta 1950, končala pa leta 1975. Še preden je bila zgrajba končana, je bila leta 1973 v njej prva predstava (Vojna in mir), takrat

ostali material pa je domač.

Druga zanimivost je most, zgrajen leta 1937. Je iz samega železa in je zelo masiven. En sam vijak ima 1-2 kg. Če pride v Sydney velika ladja, zaustavijo promet, ki gre po mostu in most dvignejo. Na sredini se most razpolovi.

Glavno mesto Avstralije je Canberra.

vom. Živeli so v skupinah od 25 do 300 ljudi. V tistem času jih je bilo okoli 3 milijone. S stikom belih višjih civiliziranih ljudi je nenadoma začela njihova rasa nazadovati in množično upadati. Danes je le še okoli 10 000 avstralskih domorodcev, ki živijo v rezervatih. Tudi danes živijo od lova in odklanjajo hrano belcev. Če pa se želi kateri od domačinov šolati, mu je to omogočeno kot vsem drugim prebivalcem.

Za kmetijstvo ima Avstralija le malo primerne zemlje, zaradi svojevrstnih naravnih razmer. Večino polj namakajo umetno. Ugodnejše pa so možnosti za živinorejo, zato obstajajo ogromne farme daleč od mest. Največ sedanjih prebivalcev je iz Evrope: Angležev, Ircev, Nemcev, Italijanov. Tudi Jugoslovani so nekaj - največ

je bila tudi otvoritev (to je bilo 20. 9. 1973). Opero je otvorila angleška kraljica Elizabeta II.

V operi je na leto okoli 3000 predstav, ki jih obišče okoli 2 milijona ljudi. Opera ima skoraj 1.000 prostorov, od teh pet glavnih dvoran: koncertno dvorano (2690 sedišč), operno gledališče (1547 sedišč), dramsko gledališče (544 sedišč), malo gledališče (398 sedišč), Broadwat studio (288 sedišč). Opera ima še: tri velike restavracije, razstavno dvorano, sprejemne dvorane, razne sobe za prosti čas in sprehajanje, 60 sob za preoblečenje ter knjižnice. Opera je zgrajena 67 m iznad morske višine tako, da je nad morjem narejena debela plošča, na njej pa stoji zgradba. Streha Opere je zgrajena v obliki jader in to iz samih školjk, steklo je uvoženo iz Francije,

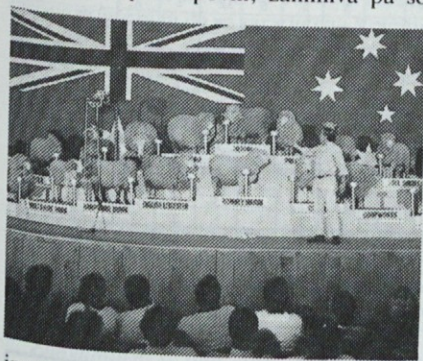

Zelo lepo in čisto mesto, obdano z umetnim jezerom, ki mesto poživi. Ima veliko novih zgradb, med temi raste tudi novi Parlament. Drugi novi objekti so: Najvišje sodišče (moderno opremljeno s številnimi dvoranami), Narodna galerija (tudi moderno opremljena za razne razstave vseh narodov, ki živijo v Avstraliji), Vojaški muzej (prikaz vojn skozi zgodovino, med njimi tudi jugoslovanske NOB), Prekomorski telefonski stolp za celo Avstralijo (lep razgled na mesto, restavracije), Stari Parlament. Golburn je mesto, znano po ovčereji. Veliki oven v središču mesta ponazarja ovčerejo v Avstraliji. V sredini tega ovna so trgovine. Coastharba je znana po velikih plantažah banan. Da banane ne dozore prekmalu, jih imajo v polivinilastih vrečkah, listi na bananah ostanejo. Tudi v

tem mestu imajo veliko banano, v njej pa je razstaveni prostor o gojenju banan.

Najbolj znane gore v Sydneyu so Blue Mountains (plave gore). Značilne so po plavi barvi, ko jih gledaš. So zanimivo sestavljene, kot da bi bile zidane. Gore so znane tudi po slapovih, zanimiva pa so

imena teh gora, na primer: Tri sestre, Pasja glava...

V sredini Avstralije je tudi nekaj zanimivih gora, ki spreminjajo barvo. Imajo pa tudi skale, ki rastejo iz morja in so na zahodnem delu avstralske obale; imenujejo se apostoli.

V Avstraliji živijo samo za to deželo značilne živali: kenguru, mali ljubki medvedek koala, wambat - žival, podobna medvedku, kokabura - ptica, ki poje s človeškim glasom. Prelep je pogled na drevo, polno raznobarnih ptičev, papagajev vseh vrst.

Slovenci v Avstraliji so zelo družabni in gostoljubni. Imajo svoj dom v vsakem mestu, svoje klube, v katerih se odvija njihovo družabno življenje. Ob nedeljah zjutraj je po radiu slovenska oddaja. Živijo bolj družabno življenje kot mi v Sloveniji.

Vse prehitro je minil čas mojega obiska. Bilo je nepozabno. Človek je pač tak, da si že od nekdaj želi potovati, spoznavati svet in ljudi, nove običaje, poizkusiti drugačen način življenja. Izpolnitev te želje pa je ena od najdragocenejših stvari še zaradi nečesa: pomaga ti spoznati, kaj pomeni - vrniti se domov!

Maja Ivanetič

NA POMOČ!

Gasilska društva med okupacijo in po drugi svetovni vojni

Med okupacijo od leta 1941 do 1945 je vsak okupator uredil gasilstvo po svoje. Nemci so k nam takoj poslali svoje ljudi, da bi ponemčili tudi gasilska društva in organizacije in to po Hitlerjevem izročilu, ki ga je izrekel v Mariboru: naredite mi to deželo zopet nemško. V uporabi slovenskega naroda proti fašizmu je šlo veliko življenj za svobodo prav iz gasilskih vrst, kar pričajo mnoge spominske plošče na gasilskih domovih prav povsod. Saj so gasilci množično dajali svoja orodja partizanom in tesno sodelovali z OF, seveda, če jim orodja že prej niso vzeli fašisti. To se je dogajalo prav povsod, tako na Štajerskem, Dolenjskem, Koroškem in drugod. V Ljubljani in Postojni pa so poklicne gasilske enote pripeljale partizanom veliko sanitetnega materiala. Toda okupator ni mogel zatreti delovanja in vpliva OF ne z internacijami niti z drugimi nasilji.

Na osvobojenem ozemlju pa so kljub posledicam in nasilju gasilci hitro zaživeli. Zbrali so orodje in opremo in uspešno gasili požare po napadih, kot so bili na Dolenjskem, v Ribnici, Cerknici, Novem mestu, itd. Seveda pa je bilo sodelovanje gasilcev različno na različnih krajih in področjih. Vzrok tega so bila hitra gibanja okupatorja. Po umiku sovražnika je gasilec uspel rešiti in zadržati veliko gasilskih avtomobilov, ki bi lahko prav prišli sovražniku pri evakuaciji. To pa dokazuje, da je bilo osnovno članstvo gasilske organizacije vedno tam, kjer je bila večina slovenskega naroda.

Po osvoboditvi pa je našim članom ostalo veliko dela, saj so se znašli pred porušeni domovi in domačijami. Zato se je začel nov boj za obnovo vsega porušenega, za materialne dobrine in tudi za novo in boljše organiziranost požarnega varstva in gasilstva. Po obnovi gasilskih društev, krajevnih in občinskih zvez je bilo nujno skleniti organiziranost gasilstva v republiki. Leta 1948 je bil pri glavnem odboru OF Slove-

nije ustanovljen iniciativni odbor, da pripravi ustanovno skupščino - to je prvi kongres GZS. Ta je bil oktobra leta 1949 v Ljubljani. Tu so bila sprejeta pravila ter je bilo izvoljeno vodstvo na čelu s predsednikom Matevžem Hacetom, ki je bil od mladih nog gasilec. Bil je komisar legendarne četrtedivizije in tudi pisatelj. Tovarištvo, požrtvovalnost, poštenost in želja po strokovnem znanju ter boljši opremljenosti in ogromno opravljenega prostovoljnega dela so utrjevali smisel za poglobljanje medčloveških odnosov, nudenje prve pomoči občanom tedaj, ko so bili naši člani tudi sami ogroženi.

Gasilska organizacija danes

Na kratko naj ponovim podatke o gasilski organizaciji, s katero živimo danes.

Ta se ravna po svojem statutu, ki je bil sprejet na kongresu junija leta 1984. Ob kongresu je imela gasilska organizacija ca. 97.000 članov, s častnimi in zaslužnimi pa 104.000. Pionirjev je bilo 16.000, mladincev pa 10.000 torej skupaj mladih 26.000 (starih od 7 - 18 let).

Od tega je bilo 1245 teritorialnih in 187 industrijskih društev, skupaj v 1432 društvih. Gasilskih domov z orodiščem je bilo 1146, samih orodišč pa 314. Seveda so poleg novih gasilskih domov ostala tudi stara orodišča. Raznih gasilskih vozil je bilo 1884 ter 58 čolnov za reševanje na vodi, brizgaln pa 2881.

To so številke iz leta 1984, danes pa so se le-te zelo povečale - tako v tehniki kot tudi v članstvu, zato si pionirji radi ogledajo gasilske domove in razna druga tehnična sredstva ter osebno in zaščitno opremo, ki pa jo glede na tehniko in znanje ter potrebe društva tudi izpopolnjujejo.

Gasilska društva oziroma njeni člani so ena tistih organizacij, ki so pripravljena skočiti na pomoč človeku ob vsakem trenutku ali nesreči, kot so požari, poplave, potresi in druge številne elementarne nesreče. Zato tudi opravičujejo izkazano naklonjenost delovnih ljudi in občanov do prizadevanj gasilskih organizacij.

Marjan D.

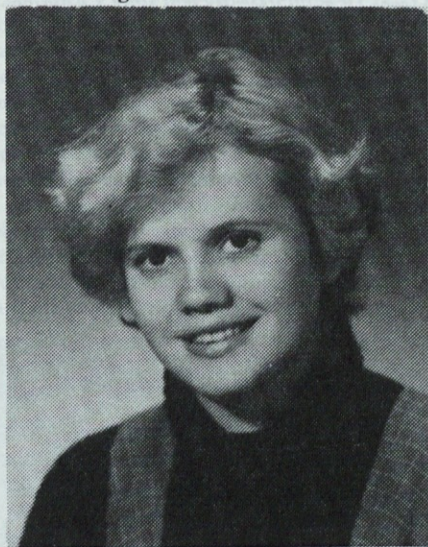
V slovo

Zbogom, Olga!

Zbogom

Beseda najmilejša,
ki olajša slovo,
je »Zbogom!«
Beseda najbridkejša,
ki nam rosi oko,
je »Zbogom!«

Spomin neizbrisljivi,
naš duh ki okrepa,
je »Zbogom!«
V slovo, ko glas čutljivi
zamolklo šepeta
nam: »Zbogom!«

Besede ostajajo nepomembne ob neizmerni žalosti, ki nas je zajela, ko smo izvedeli, da OLGE TOMAŽIČEVE ni več. Še včeraj je bila med nami: veselo, nasmejano, prikupno dekle nežnega obraza, vedno pripravljena na prijazno besedo. Njena smrt je med sodelavci naredila globoko zarezo. Jutra brez nje so prazna, manjka kratek klepet z njo, manjka način, kako zapre vrata in odhiti navsezgodaj v belilnico, manjka njena ustrežljivost. Včasih se nam zazdi, da bo zdaj zdaj vstopila, da jo bomo zagledali v oddelku ali na dvorišču. Ničesar več ni, kar bi lahko storili zanjo, ji vrnili njeno prijaznost. Zaman je preklinjanje krute usode - edino, kar nam preostane je, da jo ohranimo v spominu tako, kot je bila, da sočustvujemo z njenimi najbližjimi. In pa da ji v slovo izrečemo besede, ki jih ne bo slišala: Olga, radi smo te imeli!

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v DO TOSAMA za mesec junij 1988

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v mesecu juniju v delovni organizaciji TOSAMA vsebuje podatke po oddelkih, sektorjih in za celotno delovno organizacijo.

Podatki vsebujejo osebne dohodke za polni delovni čas, podaljšani delovni čas, ter osebne dohodke pripravnikov. Podatke o povprečnem, najnižjem in najvišjem osebnem dohodku povzemamo po metodologiji izdelave obrazca RAD-1.

Najnižji osebni dohodek je bil dosežen v oddelku sanitetne konfekcije na delih in nalogah ocenjenih s pretežno tretjo kategorijo z dosegom norme 100 % in brez dodatka stalnosti - ter brez dodatka minulega dela. ☺

Kosmač Albina

POROČILO O GIBANJU OD V DO TOSAMA ZA MESEC JUNIJ

Štev. poročila 6/88

RAZREDI V 000 din	PROIZVODNI SEKTOR										VOD. PS	SKS	ERS	KS	TRS	SON	VOD. DO	D O TOSAMA
	PR	TO	TST	BE	VO	MI	SK	OK	PMS									
350	1	1				5	6	2									15	
350 - 380	1	7	2			47	12	4	11								84	
380 - 410	3	11	5		1	43	32	12	12		6	1	1	1			128	
410 - 440	3	13	7		1	26	28	21	17			1	20	1			138	
440 - 470	1	9	16		6	12	5	9	14		5		15	3			95	
470 - 500	5	5	4	2	1	3	2	2	9		2	2	9	5	1		52	
500 - 530	5	2	4	4	1	3	1	2	4		1	2	7	4			40	
530 - 560	1		2	3	3	2	1		1				3	5	9		30	
560 - 590	3		1	5	2	1	3	1			4	3	4	8			35	
590 - 620	1	1	1	7	3	2	1				1	3	3	4	1		28	
620 - 650		2	3	3	2	3		1	2		3	1	6	12	1	1	40	
650 - 680	2		3	2	2	3			3	1	1	2	1	7			27	
680 - 710			2	2	1	1			1	1	2	1	6	2			19	
710 - 740	1						1	1	1		2	2	4	4	1		17	
740 - 770	1	2		1		1	1	1			2		2	3	1		15	
770 - 800							1		1				3	3	1		9	
800 - 830				1	1							1	1	1			5	
830 - 860	1			1	1	1		1	1	1	1	1	2	1			11	
860 - 890				1	1						1	1	1		1	1	7	
890 - 920			1										1		2		4	
920 - 950							1						2	3			6	
950 →											1	2	1	4	3	1	13	
GRUPAJ	29	53	51	32	26	153	95	57	77		5	33	27	93	77	8	2	818

POVPREČNI OD 491.932

NAJNIŽJI OD 305.790

NAJVIŠJI OD 1.376.220

Oktet Tosama

SREČANJE OKTETOV V TITOVEM VELENJU

NA OBISKU PRI RUDARJIH

V mesecu juniju imajo v Titovem Velenju občinski praznik, ki so ga tako kot v Domžalah počastili v okviru tedenskih kulturnih in drugih prireditev.

Ena od številnih prireditev je bila tudi srečanje oktetov, ki so zapeli v okviru eno in pol urnega programa v zelo akustični dvorani glasbene šole. Zapeli so rudarjem in tudi drugim ljubiteljem petja pod naslovom »Okteti rudarjem«.

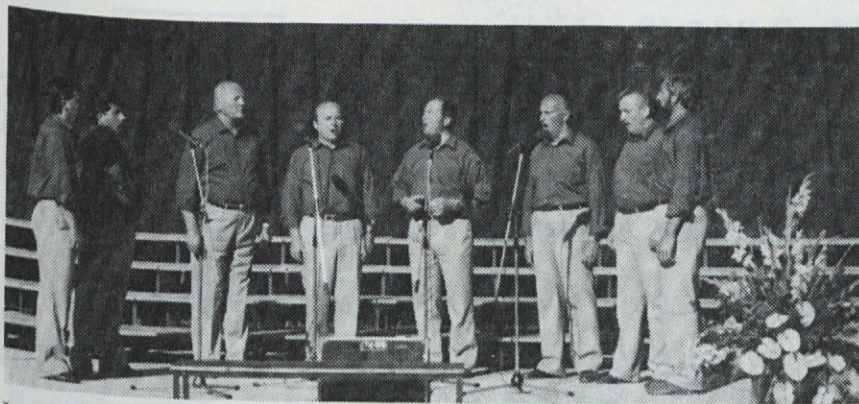
Na prireditvi so sodelovali: Prekmurski oktet iz Ljutomera, Šaleški oktet iz Šoštanj, Vokalni oktet »Studenček« iz Celja, Zagorski oktet iz Zagorja, »Tosama« in Rudarski oktet iz Titovega Velenja.

Naši fantje so imeli privilegiran položaj, saj so bili na omenjeni prireditvi že petič. Prijateljsko vzdušje in gostoljubnost gostitelja sta bila prisotna na vsakem koraku, tako da sem se med njimi počutil kot doma.

Zvečer je bilo prijetno poslušati ubrano petje, kar je dokazovala tudi polna dvorana in navdušen aplavz ob koncu. V okviru enodnevnega srečanja so nas gostitelji povabili tudi v rudnik lignita in v Rudarski muzej. Težko je opisati vse občutke, ki jih ima človek, ki je prvič več kot 400 m pod zemljo v rudniku. Z dvigalom se najprej spustite s hitrostjo 8 m/sek. v »jamo«. Na dnu se široki horizontalni hodniki, ki so osvetljeni in tlakovani, počasi začenjajo ožati, osvetlitve je vse manj. Kmalu pride mo v področje, kjer ti je edina spremljevalka rudniška svetilka, okrog tebe pa je le premog, ki pritiska na jeklene jamske opornike, na nekaterih mestih s tako silo, da so na gosto postavljeni oporniki močno skrivenčeni. Človek nehotе pomisli, da bo jeklo popustilo pod težo premoga.

S spoštovanjem sem gledal v oči mladih rudarjev, ki s pomočjo mehanizacije dnevno nakopljejo okoli 18.000 t lignita in za to količino podaljšajo in razširijo okoli 90 km rogov, ki so prepleteni na območju rudnika. Rove zračijo z ogromnimi prezračevalnimi ventilatorji, ki s svojo močjo razširijo in razširijo okoli 90 km rogov, ki so prepleteni na območju rudnika. Rove zračijo z ogromnimi prezračevalnimi ventilatorji, ki s svojo močjo razširijo in razširijo okoli 90 km rogov, ki so prepleteni na območju rudnika.

Rove zračijo z ogromnimi prezračevalnimi ventilatorji, ki s svojo močjo razširijo in razširijo okoli 90 km rogov, ki so prepleteni na območju rudnika. Rove zračijo z ogromnimi prezračevalnimi ventilatorji, ki s svojo močjo razširijo in razširijo okoli 90 km rogov, ki so prepleteni na območju rudnika.

čevalnimi napravami, ki na nekaterih mestih ustvarjajo močan prepih, spet druge pa imaš občutek, da ne moreš svobodno zadihati zaradi pomanjkanja zraka.

Rudnik se razprostira na področju, ki meri po dolžini približno 9 km in je široko do 900 m. Plast premoga je debela tudi do 150 m. Zanimivo je dejstvo, da je najnižja točka v rudniku okoli 70 m pod morsko gladino, ter da se zemlja na površini zaradi izkopa pogreza in da se zaradi tega Velenjsko jezero počasi, vendar stalno povečuje.

Navedel sem le nekaj števil, s katerimi sem skušal podati le grob opis rudnika, vendar se pri tem zavedam, da številke ne morejo poudariti vseh občutkov, ki so me spremljali ob obisku v jami. Rudarski pozdrav »Srečno« je bila tista beseda, ki sem jo pogosto iz vsega srca zaželel vsakemu rudarju, da bi na ta način izkazal spoštovanje do njihovega težkega in nevarnega dela.

Pripravil:

Jože Podpeskar, dipl. ing.

moht Janez, Pichler-Vehovec Zinka, Štifter Anuška,

Tehnično razvojni sektor

Habjan Stane, Kos Miro, Prelesnik Janez, Resnik Franc, Rode Janez, Rožič Milena, Sever Janez, Skubi Nande, Koman Marija,

Ekonomski računski sektor

Mlakar Marjan, Oražem Malči, Slapar Silva,

Splošno kadrovskega sektor

Bizilj Franc, Lubinič Marjana, Štrukelj Marjan, Zalokar Janez, Urbančič Erna, Zalokar Janez,

Sektor za organizacijo in nagrajevanje
Ocvirk Tina,

● Prišli v delovno organizacijo

Vidregar Zinka – mikalnica
Kovič Majda – PMS
Lukanc Vesna – otroška konfekcija
Pervinšek Marjanca – otroška konfekcija
Čevka Matjaž – mikalnica
Laznik Gregor – belilnica
Smolnikar Aleksander – tkalnica ovjev
Resnik Erika – PMS
Prelesnik Janez – pomožni obrati
Bezjak Štefka – TŠT
Brinšek Berta – TRS
Osolin Božo – PO
Resnik Franc – PMS
Gabrič Jožica – Mikalnica
Novak Marija – PMS

● Odšli iz delovne organizacije

Podmiljšak Zdenka – sporazumno
Kramar Lojze – JLA
Grajzar Vera – pred. upok.
Pavlič Zofka – upok.
Brodar Ivanka – upok.
Črnič Marija – upok.
Urbanija Viktor – JLA
Mežnar Srečo – JLA
Orehok Tomaž – spor.
Prestor Alojz – JLA
Judež Alojz – upok.
Tomažič Olga – umrla

● Rodili so se

Ravnikar Francki – sin

Zahvale

Ob boleči izgubi očeta se iskreno zahvaljujem sodelavcem za sočustvovanje in podarjeno cvetje, oktetu Tosame za zapete pesmi in sindikalni organizaciji za denarno pomoč.

Zahvaljujem se tudi vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Janez Pižmoht

Ob izgubi najine dobre mame Ivanke Prašnikar se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka mikalnice in voznikom avtoparka za podarjeno cvetje, izraženo sožalje in denarno pomoč. Enaka hvala tudi OOS Tosama. Iskrena hvala tudi vsem ostalim članom kolektiva, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Tone in Jože Prašnikar

Ob boleči izgubi drage žene Olge se zahvaljujem sindikalni organizaciji za denarno pomoč, oktetu Tosama za zapete pesmi in vsem, ki ste njej prerani grob zasuli s cvetjem.

Stane Tomažič

Sindikalni organizaciji TOSAMA se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in večkratne obiske v času moje bolezni.

Marjeta Kamenšek

Kadrovske vesti

● Rojstni dan v mesecu avgustu praznujejo

Proizvodni sektor

Baloh Zora, Bernot Rozalija, Gregorič Zdenka,

Gregorin Marija, Klarič Iva, Mohar Helena, Peterka Marija,

Birk Stanka, Hribar Stanka, Knez Ani, Kočar Peter, Mandelj Marija, Marinček Marija, Pestotnik Ljudmila, Piliček Olga, Škrabl Suzana, Balažič Marija,

Borošak Mojca, Burja Marija, Cerar Franciška, Erbežnik Milan, Košak Kristina, Kramar Majda, Kvas Ivana, Lekan Suzana, Mladenovič Rozi, Pervinšek Janez, Pirnat Ivanka, Strmšek Jernej, Urbanija Janja, Pucko Zlato,

Arh Ivan, Bela Ljudmila, Cerar Vida, Stojanovič Liljana, Zabret Vilma, Žavbi Marija, Koderman Marija,

Burja Ani, Gajič Ana, Pišek Nada, Svetlin Darko,

Sevšek Jernej, Udovč Avgust, Vesel Andrej,

Divjak Bojan, Planinc Janko,

Jaklič Gizela, Korošec Francka, Mestek Silva, Mulec Iztok, Pirnat Marija, Potočnik Avgust, Rožič Antonija, Udovč Marija, Urbanija Marta, Novak Marjan,

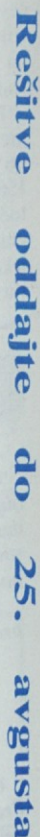
Komercialni sektor

Aleš Marija, Gaberšek Rok, Jeretina Simon, Kokalj Zdenka, Kebert Cveta, Piž-

Uredniški odbor Tosame:

Berlec Vladka, Kokalj Zdenka,
Šarc Irena, Podpeskar Jože, dipl. ing.,
Vidregar Jana, Avbelj Danica - OOOZS,
Džur Milan - OOOZK, Svetlin Darko - OOOZS,
Korošec Nada - blaginjak,
Marjana Lubinič, dipl. inr. - glavni urednik.
Glasilo TOSAMA izdajajo delavci delovne organizacije TOSAMA, Vir, Šaranovičeva 35.
Izhaja enkrat mesečno v 1500 izvodih.
Tisk: TCP »Djuro Salaj«, TOZD Papirkonfekcija Krško.

Nagradno križanko je prispevala OO ZSMS Vir

Magradno križanko je prispevala OO ZSMS Vir

- Aha, si zaspal, ha!
- Ne nisem.
- Kako nisi, saj je že čez šesto!

- (M. Drčar)